

Ügyszám: NAIH/2017/1991/2/J
Ügyintéző: dr. Kovács Melinda
Telefon: +36-1/39-11-466

Hiv.szám: XX-CIKFO/268/.../2017.

CIKFO@im.gov.hu
balazs.bodzasi@im.gov.hu

Dr. Bodzási Balázs úr részére
helyettes államtitkár

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Az ügyvédi tevékenységről szóló törvény véleményezésre megküldött tervezetéhez (a továbbiakban: Tervezet) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az alábbi észrevételeket teszi:

1. Az ügyvédi megbízás általános szabályai

A Tervezet 28. § (2) bekezdése szerint: „Az ügyvédi tevékenység végzésére irányuló megbízási szerződést az egyéni ügyvéd, európai közösségi jogász, külföldi jogi tanácsadó, alkalmazott európai közösségi jogász illetve az ügyvédi iroda és az ügyfél köti meg. Ha az ügyfél azonnali jogvédelme szükséges, és az ügyfél a megbízási szerződés megkötésében akadályoztatva van, az ügyfél hozzátartozóját a megbízási szerződés megkötése körében az ügyfél képviselőjének kell tekinteni. Ez azonban az ügyfélazonosításra vonatkozó kötelezettséget nem érinti”. A Hatóság álláspontja szerint nem kellően pontos, ezért az ügyfél mint az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 1. pontja értelmében vett érintett személyes adatainak, adott esetben különleges adatainak kezelésére tekintettel adatvédelmi jogi szempontból aggályos a Tervezet azon megfogalmazása, mely szerint az ügyfél akadályoztatása esetén kell az ügyfél hozzátartozóját a megbízási szerződés megkötése körében az ügyfél képviselőjének tekinteni. A Tervezet 28. § (3) bekezdése szerint ugyanis: „A felek eltérő rendelkezése hiányában a megbízási szerződés alapján a megbízott jogosult és

kötelezett minden olyan cselekmény elvégzésére, amely a rábízott ügy szabályszerű ellátásával jár, továbbá a peres pénznek vagy dolognak és az eljárási költségeknek az átvételére is”, tehát a megbízási szerződés megkötése alapján a megbízott – önmagában a hozzátartozó mint vélelmezett képviselő nyilatkozata alapján – lényegében teljes körűen rendelkezhet az ügyfél személyes adatainak kezelése tárgyában is a rábízott ügy ellátása során, ez azonban nincs feltétlenül összhangban az érintett akaratával.

A személyes, illetve különleges adatok megfelelő szintű védelme érdekében „*az ügyfél akadályoztatása esetén*” kifejezés helyett a Hatóság indokoltnak tartja az akadályoztatott helyzet fennállásának vagy fenn nem állásának megállapíthatósága céljából annak pontosabb jogszabályi definiálását, továbbá a hozzátartozó képviselőként történő fellépése lehetséges esetköreinek meghatározását. Ebben a körben a Hatóság felhívja a figyelmet az Infotv. 6. § (2) bekezdésének megfogalmazására, mely szerint: *„Ha az érintett cselekvőképzetlensége folytán vagy más elháríthatatlan okból nem képes hozzájárulását megadni, akkor a saját vagy más személy létfontosságú érdekeinek védelméhez, valamint a személyek életét, testi épségét vagy javait fenyegető közvetlen veszély elhárításához vagy megelőzéséhez szükséges mértékben a hozzájárulás akadályainak fennállása alatt az érintett személyes adatai kezelhetők”*. A Hatóság álláspontja szerint az Infotv. hivatkozott rendelkezései analóg módon alkalmazhatóak lennének a Tervezet 18. § (2) bekezdésében hivatkozott akadályoztatott helyzet kellően pontos meghatározására.

2. Az előzetes vizsgálat és a fegyelmi eljárás megindítása

A Tervezet 120. § (1) bekezdése szerint: *„A fegyelmi biztos az előzetes vizsgálatot*

a) a területi kamara elnökének javaslatára hivatalból elrendeli, vagy

b) bejelentés vagy hivatalos tudomásszerzés alapján hivatalból elrendelheti”.

A Tervezet 122. § (1) bekezdése szerint: *„A fegyelmi biztos az előzetes vizsgálat elrendeléséről haladéktalanul tájékoztatja az eljárás alá vont személyt, és közli vele az eljárás okát”*.

A Tervezet hivatkozott rendelkezései alapján az eljárás okának közlésére abban az esetben kerülhet sor, ha a fegyelmi biztos előzetes vizsgálatot rendel el. Az eljárás okának közlésén túlmenően a Tervezet tehát nem szabályozza kifejezetten azt a kérdést, hogy a regionális fegyelmi bizottsághoz valamely ügyvédi tevékenységet folytató személlyel kapcsolatban panaszt benyújtó személy személyazonossága és további személyes adatai felfedhetőek-e bepanaszolt személy előtt, vagy csak abban az esetben és mértékben, ha és amennyiben ahhoz a bejelentő hozzájárult.

A Hatóság felhívja a figyelmet arra, a Hatósághoz érkezett már olyan bejelentés, mely szerint a Hatóságnál bepanaszolt – a jelenleg hatályos szabályozás szerint a fegyelmi eljárása lefolytatására jogosult – területi kamara fegyelmi bizottsága az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 46. §-a szerinti előzetes vizsgálat elrendelését megelőzően a fegyelmi vizsgálatot kezdeményező bejelentő hozzájárulása nélkül, oly módon adta át a panaszbeadványt a bejelentéssel érintett ügyvédnek, hogy abból megismerhetőek voltak a bejelentő személyes adatai, melyet a bepanaszolt fél utóbb polgári peres eljárás megindítására használt fel a bejelentővel szemben.

Mivel a speciális szabályok mind a hatályos jogszabályi környezetből, mind a Tervezetből hiányoznak, a Hatóság álláspontja szerint az a kérdés, hogy a fegyelmi eljárás lefolytatását kezdeményező bejelentő személyazonossága és további személyes adatai felfedhető-e a panasszal érintett ügyvéd előtt, csak az Infotv. rendelkezései alapján válaszolható meg.

Az explicit rendelkezés hiánya mint szabályozási megoldás azért kifogásolható, mivel a mindennapi jogalkalmazói gyakorlatban a mögöttes szabályozás figyelembe vétele elmaradhat. Ebben a körben a Hatóság a következőkre hívja fel a figyelmet: az Infotv. 3. § 2. pontja határozza meg a személyes adat fogalmát; az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján személyes adat főszabály szerint csak az érintett hozzájárulásával kezelhető – kivételt a törvény által elrendelt, illetőleg törvényen alapuló adatkezelések, valamint az Infotv. 6. §-a szerinti ún. másodlagos jogalapok képeznek. A hozzájárulás fogalmát a Hatóság álláspontja szerint nem lehet kiterjesztően, valamennyi adatkezelési művelet vonatkozásában értelmezni, így például az adattovábbítás, tehát az adat meghatározott harmadik személy – jelen esetben a bepanaszolt ügyvéd – számára történő hozzáférhetővé tétele kapcsán. A Hatóság álláspontja szerint a megfelelő jogalap meglétének vizsgálatán túlmenően az adatkezelés során figyelembe kell venni az adatkezelésre vonatkozó további követelményeket, így például a célhoz kötöttség elvét, mely szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása, kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Ebben a vonatkozásban különösen lényeges az Infotv. azon rendelkezése, mely szerint kétség esetén azt kell vélelmezni, hogy az érintett a hozzájárulását nem adta meg az adatkezeléshez. Ha tehát az adatkezelő – a Tervezet esetében a fegyelmi biztos, illetőleg regionális fegyelmi bizottság – számára nem áll rendelkezésre egyértelmű információ arra nézve, hogy a bejelentő kiléte felfedhető-e, azaz személyes adatai a bepanaszolt fél részére átadhatók-e, a Hatóság álláspontja szerint annak felfedése előtt az érintett hozzájárulását kell kérnie.

A fentiekre tekintettel a Hatóság álláspontja szerint a személyes adatok megfelelő szintű védelme érdekében indokolt már az ügyvédi tevékenységre vonatkozó törvényben kifejezetten rendelkezni arról, hogy a fegyelmi eljárást kezdeményező bejelentő személyes adatai csak előzetes hozzájárulásával legyenek felfedhetőek az eljárás alá vont személy előtt, és csak a bejelentés kivizsgáláshoz szükséges mértékben. A Hatóság álláspontja szerint ezért szükséges a Tervezet módosítása, illetve kiegészítése, valamint ezzel összefüggésben a Magyar Ügyvédi Kamara mindenkor hatályos fegyelmi szabályzatának összhangba hozatala a Tervezet rendelkezéseivel.

3. A területi kamarák szabályzatainak nyilvánossága

A Tervezet 166. § (5) bekezdése szerint: *„A területi kamara alapszabályát és szabályzatait – az alapszabályban meghatározott módon – a tagok és mindenki más számára, akinek jogait érinti, hozzáférhetővé kell tenni”.*

A közérdekű adat Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott fogalmából – így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre és annak eredményességére mint közérdekű adatra hivatkozó rendelkezésekből – a Hatóság álláspontja szerint levezethető a területi kamarák alapszabályának és szabályzatainak nyilvánossága is.

A Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy ezen szabályzatok ismeretének hiánya adott esetben akadályát képezheti, de legalábbis megnehezítheti az egyéni joggyakorlást is, így például a Tervezet 195. § (4) bekezdésében hivatkozott közvetítői eljárásra, valamint annak költségei viselésére vonatkozó szabályzatokhoz való hozzáférés esetében.

Budapest, 2017. április „ 10 ”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár